

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.495/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Ősi Barnabás Bence (cím1) ügyvéd és dr. Tóth B. Balázs ügyvéd (cím4) által képviselt felperes neve (cím2) felperesnek – a dr. Nyitrai Vivien Flóra ügyvéd (cím3) által képviselt alperes1 (cím2) alperes ellen határozatok hatályon kívül helyezése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2021. május 18. napján meghozott 33.G.41.631/2020/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes 2020. szeptember 5. napján megtartott elnökségi ülésén hozott 1-5. továbbá 7-9. számú határozatait támadó kereseti kérelem tekintetében hatályon kívül helyezi és e részében a pert megszünteti, míg a 6. számú határozatot támadó kereset tekintetében megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 420.000 (négysszázhúszezer) forint együttes első- és másodfokú perkoltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes a keresetében az alperesi egyesület 2020. szeptember 5. napján tartott elnökségi ülésének valamennyi határozata hatályon kívül helyezését kérte alapszabályba és jogszabályba ütközés miatt.

[2] Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte a felperes keresetösségi joga hiányában a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Másodlagosan érdemben a kereset elutasítását kérte, mert megítélése szerint az elnökségi ülés összehívása, megtartása és az azon hozott határozatok az alapszabálynak és a jogszabályoknak megfelelnek.

[3] Az elsőfokú bíróság az ítéletében hatályon kívül helyezte az alperes 2020. szeptember 5. napján tartott elnökségi ülésén hozott valamennyi elnökségi határozatot. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 36.000 forint eljárási illetékből és 230.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a keresettel támadott határozatok meghozatalakor a felperes tagja volt az alperesi egyesületnek, valamint az egyesület elnökségének. Az alperes 2020. szeptember 5. napján megtartotta elnökségi ülését az elnök, a főtitkár és további egy elnökségi tag részvételével, és egyhangú határozatokat hozott a közgyűlés összehívásának időpontjáról, a pénzügyi beszámoló elfogadásáról, arról, hogy felülvizsgálják az alapító okiratot és a tervezetet a közgyűlés elé terjesztik, együttműködési szerződés felbontásáról, tagfelvételi kérelmek elfogadásáról, egyesületi honlap készítéséről, együttműködési szerződések felülvizsgálatáról, továbbá az egyesület telephelye, székhelye áthelyezésének előkészítéséről. Ezeken túlmenően a 6. számú határozattal kizárták az egyesület tagjai közül a felperest az alapszabály IX.1. a), c) pontjának megszegése miatt. Az alperes 2020. október 17. napján közgyűlést tartott, ezen jelen volt a felperes is, itt rögzítették, hogy a felperesnek az elnökségi határozattal szembeni fellebbezése elkészült, így a tagsági viszonya és elnökségi tagsága 2020. szeptember 25. napján megszűnt. Az elsőfokú bíróság megítélése az volt, hogy a felperes perbeli legitimációval rendelkezik, tehát jogosult a per megindítására és ebből következően megalapozatlan az alperesnek a per megszüntetésére irányuló alaki védekezése. E körben felhívta a Ptk. 3:35. §-át, rámutatva, hogy a felperes tagja volt mind az alperesnek, mind az alperes elnökségének, a keresettel támadott elnökségi határozatok meghozatalakor. Az 6. számú elnökségi határozattal kívánta a felperes tagsági jogát megszüntetni az alperes, ezért ezzel szemben mindenképpen fennáll a felperes perlési jogosultsága a Ptk. 3:36. § (1) bekezdésében írt határidőn belül. Rögzítette azt is, hogy a törvény attól függetlenül biztosítja az egyesület, mint jogi személy tagjának a Ptk. 3:35. § szerinti perlési jogot, hogy az alperes alapszabálya „fellebbezési jogot” biztosít a kizáró határozattal szemben az alperes közgyűléséhez. Nincs olyan kizáró jogszabályi rendelkezés, hogy az ne élhetne a perlési jogával, aki nem veszi igénybe a fellebbezés lehetőségét, vagy azt nem az alapszabályban írt határidőben gyakorolja. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy az alperes közgyűlése külön határozatot nem hozott. Az alperes eljárását az alapszabály VII.3. pontjának rendelkezéseit sértőnek minősítette, mivel a meghívóban kifejezetten figyelmeztetni kellett volna a felperest a kizárási eljárásra, illetőleg a védekezés lehetőségét biztosítani kellett volna. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint tehát a felperessel szemben hozott tagkizáró határozat alapszabályba ütközött, ezért annak hatályon kívül helyezésének törvényi feltétele fennáll. Ebből azt a következtetést is levonta, hogy a felperes tagsági viszonya fennáll, ezért a vezető tisztségviselői joga sem szűnt meg, azaz megilleti a perlési jog az elnökségi ülésen hozott többi határozattal szemben is. A Ptk. 3:37. § (1)-(3) bekezdései szerint így érdemben vizsgálta a keresetet. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a Ptk. 3:17. § (2) és (5) bekezdésére is figyelemmel az elnökségi ülés összehívása jelentős mértékben alapszabályba ütközött, ezért az elnökségi ülésen nem lehetett jogszerű határozatokat hozni. A meghívó nem tartalmazta az elnökségi ülés helyszínének a megjelölését, nem a bejegyzett székhelyen került megtartásra, továbbá a meghívó nem tartalmazta kellő részletességgel a napirendet, adott határozatok tartalmára és a kizárási eljárásra nem utalt és arra sem, hogy a felperest kívánja kizárni. Mindez sérti az alapszabály vonatkozó rendelkezését és a Ptk. 3:17. § (3) bekezdését. Ezen túlmenően további napirendi pontok is általánosságban kerültek megfogalmazásra. A meghívó megküldése sem felelt meg az alapszabály XII.18. pontja rendelkezésének. Ugyanakkor megállapította, hogy a meghívó megküldése határidőben történt. Megállapítása szerint az alapszabály XII.20. pontja sem

teljesült, függetlenül attól, hogy az alperes állítása szerint nincs honlapja. Rámutatott, hogy az elnökségi ülés határozatképes volt, tehát e körben teljesültek az alapszabályban és a Ptk. 3:18. § (1) bekezdésben írt feltételek.

[4] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen az ítélet Pp. 379. §-a szerinti hatályon kívül helyezését és a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás megszüntetését kérte, figyelemmel a Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontjára és a Ptk. 3:35. §-ára. Másodlagosan az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, míg harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Megítélése szerint az eljárás megszüntetésének a törvényi feltételei fennállnak, mivel a felperes nem tagja sem az alperesnek, sem az alperes elnökségének 2020. szeptember 25. óta, így keresetösségi joggal nem rendelkezik. Rámutatott arra, hogy a felperest kizáró elnökségi határozattal szembeni fellebbezés elkészült, a felperes tagsági jogviszonya így 2020. szeptember 25. napján megszűnt, az alapszabály pedig nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely lehetőséget adna arra, hogy tagsági jogviszonnyal nem rendelkező személy vezető tisztségviselő pozíciót töltsön be. Kiemelte, miszerint az alapszabály XII.14. f) pontja a Ptk. 3:25. § (1) bekezdés g) pontjával egyezően rögzíti, hogy megszűnik a vezető tisztségviselői megbízatás, a vezető tisztségviselővel szembeni kizáró, vagy összeférhetlenségi ok bekövetkeztével, tehát a felperes vezető tisztségviselői megbízatása a tagsági jogviszonyával együtt megszűnt, így keresetindítási jogosultsággal nem rendelkezett. A Kúria precedens értékű határozatában kifejtett álláspont alapján rámutatott, hogy a felperes a másodfokú közgyűlési döntéssel szemben fordulhatott volna bírósághoz az őt kizáró határozattal szemben. Mindezen túlmenően a felperesnek a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontja alapján a keresetlevélben meg kellett jelölnie, hogy a keresettel támadott határozatok hatályon kívül helyezését milyen tényekre alapítva kéri, és mely jogszabály, illetőleg alapszabály, mely részébe ütközik a határozat és a bíróság csak erre tekintettel vizsgálhatta a kereset megalapozottságát. Részletesen kifejtette, hogy az elnökségi határozatok nem veszélyeztetik az alperes jogszerű működését és nem ütköznek jogszabályba. A meghívó megküldése az alapszabálynak megfelelően történt, az elnökségi ülés helyszíne az elnökségi tagok számára ismert volt, a napirendi pontokkal kapcsolatban pedig felperes részéről sem érkezett megkeresés, sőt nyilatkozata szerint személyesen kívánt részt venni az ülésen. Nem tartotta értelmezhetőnek az éves közgyűlés összehívásának időpontja, a pénzügyi beszámoló elfogadása, az alapító okirat felülvizsgálata, az együttműködés kérdésében, a tagfelvételi kérelem elbírálása, a honlapkészítés és az együttműködési szerződések felülvizsgálata tárgyában hozott elnökségi határozatok hatályon kívül helyezését, mivel ezek az alperes működését elősegítő döntések voltak és az elnökség három tagja egyhangúlag megszavazta. Hivatkozott az ellenkérelmében kifejtettekre. Az ülés helyszínével kapcsolatban a fellebbezése azon alapult, hogy az elsőfokú bíróság olyan érvekre, illetve jogszabályhelyekre alapította e körben a döntését, amelyre a felperes nem hivatkozott, továbbá, hogy tévesen alkalmazta e körben a Ptk. 3:17. §-át és megsértette a Pp. 346. § (5) bekezdését. Hivatkozott a csatolt levelezésre. Megítélése szerint nincs olyan rendelkezés sem az alapszabályban, sem a Ptk.-ban, ami előírná, hogy a meghívóban a meghozandó határozatok tervezetét közölni kellene. Fellebbezése szerint a napirendi pontokkal kapcsolatos ítéleti indoklás is olyan érveken, jogszabályhelyeken alapul, amelyekre a felperes nem hivatkozott, így a Kúria határozatában kifejtettekre is figyelemmel azok megsértését az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta volna. Mindezen túlmenően sérült a Pp. 346. § (5) bekezdése, mivel az elsőfokú bíróság nem értékelte az okirati bizonyítékokat és nem is indokolta, továbbá tévesen hivatkozott a Ptk. 3:17. §-ára. Kifejtette, hogy nem volt jogszabályi kötelezettsége honlapot létesíteni, üzemeltetni, ezért a honlap hiánya álláspontja

szerint a támadott határozatok hatályon kívül helyezésére nem vezethet. Hangsúlyozta, hogy nem volt vitatott, hogy az alapszabály XII.20. pontját betartva 8 napos határidőn belül írásban az érintettekkel közlésre kerültek az elnökségi határozatok. A felülbírálatot tehát a Pp. 369. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) és c) pontja és Pp. 383. § (2) bekezdése alapján kérte. A harmadlagos fellebbezési kérelmét a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének sérelmére alapította.

[5] A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult. Fenntartotta, hogy az egyesületből kizáró, vezető tisztségviselői jogviszonyát megszüntető elnökségi határozat jogszabályba és alapszabályba ütköző módon került meghozatalra, ezért az semmiféle joghatás kiváltására nem alkalmas, tehát ezen tagsági, illetőleg tisztségviselői jogviszonya továbbra is fennáll, így keresetindítási jogosultsága nem vitatható. Hivatkozott az alapszabály XII.18. pontjára, a Ptk. 3:72. § (3) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy kifejezetten kérte az elnököt, hogy ne az esküvőjének időpontjában kerüljön az elnökségi ülés megtartásra, mindenképpen részt kívánt venni az ülésen. A Ptk. kommentárja is hivatkozással fenntartotta a napirendi pontok körében elfoglalt álláspontját, illetve a határozatok közzétételével kapcsolatos érveit. Megítélése szerint az alperes által felvetett további kérdéskör nem tartozik a jelen ügy elbírálásához, azonban amennyiben a bíróság álláspontja szerint mégis lényeges tények ezek, úgy az anyagi pervezetés körében adott tájékoztatásig rögzítette, hogy az egyesület működését az alperes elnöke ellehetetleníti, példálódzóan részletezte, hogy milyen módon. A határozatok végrehajtása felfüggesztésének okait fennállónak tartotta, mivel az egyesület a jelenlegi elnök vezetésével jogszerűtlenül működik, ezen működés az egyesület részére folyamatos hátrányokat okoz, a jogszabályba, alapszabályba ütköző elnökségi ülésen meghozott határozatok végrehajtása a hátrányokat kizárólag növelné.

[6] A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

[7] Az ítéltábla elsődlegesen arra mutat rá, hogy az alperes az önkormányzatiság elve alapján nagyfokú autonómiával rendelkező szervezet, amelyből következően a törvényi keretek között maga határozhatta meg szervezetét, működésének szabályait. Így az alperes a maga alkotta szabályok alapján, azok keretei között folytathatta működését, az irányadó volt adott szervei működésére. Az alperes tehát a törvényi keretek között maga szabályozhatta a tagsági viszony megszűnésének eseteit, eljárási rendjét. Az alperes működésébe a bíróság csak kivételesen, törvényben meghatározott esetekben avatkozhat be, így a Ptk. 3: 35-37. §-aiban meghatározottak szerint az alperes adott szerve által hozott határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset esetén. A törvényalkotó azonban meghatározta azt is, hogy ki jogosult ilyen kereset benyújtására.

[8] A Ptk. 3:35. § -a határozza meg az egyesület adott szerve által meghozott határozat bírósági felülvizsgálatának kezdeményezésére jogosultak körét, így csak az itt meghatározott személyek jogosultak a perindításra. Ennek értelmében a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője és felügyelőbizottsági tagja kérheti a bíróságtól a tagok és a jogi személy szervei által hozott határozat hatályon kívül helyezését, ha a határozat jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik.

[9] A Ptké.10/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy a Ptk. 3:35. § alkalmazásában a jogi személy szervei által hozott határozat ellen a Ptk. hatálybalépését követően is csak az a tag kérheti a bíróságtól a határozat hatályon kívül helyezését, aki a határozathozatal során szavazati joggal rendelkezett. A (2) bekezdés szerint a Ptk. 3:35. § alkalmazásában a keresetindításra, vagy a jogi személy határozata ellen benyújtott kereset tárgyában meghozott ítélet elleni felülvizsgálat kezdeményezésére való jogosultságnak, kereshetőségi jognak, illetve perbeli legitimációnak (keresetindítási jog) a per során folyamatosan, a per befejezéséig – ideértve a rendkívüli jogorvoslatot is – fenn kell állnia. Ha a keresetindítási jogot megalapozó jogviszonyban bekövetkezett változás folytán – a jogutódlás esetét kivéve – a keresetindítási jog megszűnik, a bíróság a pert megszünteti. Ha a pert a másodfokú bíróság vagy a felülvizsgálat során a Kúria szünteti meg, a másodfokú bíróság, illetve a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét, illetve a jogerős ítéletet végzéssel teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll, hatályon kívül helyezi.

[10] Mindebből következően az alperes tagja jogosult az alperes adott szerve által hozott határozat bíróság általi felülvizsgálata kezdeményezésére, a határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset benyújtására. A bírósági gyakorlat töretlen abban, hogy a per megindításakor, és a Ptké. 10/A. § (2) bekezdésében rögzítetteknek megfelelően, a per során is fenn kell állnia a tagsági viszonynak. A bíróság csak a kereshetőségi jog, az aktív perbeli legitimáció fennállása esetében vizsgálhatja – a kereseti kérelemhez kötötten – a keresettel támadott határozat törvénynek, alapszabálynak megfelelését és dönthet ehhez képest a határozat hatályon kívül helyezéséről. Ebből az is következik, hogy az aktív perbeli legitimáció megítélésénél annak nincs jelentősége, hogy a felperes törvénysértőnek és így joghatás kiváltására alkalmatlannak tartja az adott alperesi határozatot. Az is töretlenül érvényesül – a korábban kifejtett alapelvekre figyelemmel, miszerint a bíróság csak kivételesen és törvényben meghatározottak szerint avatkozhat be az alperes működésébe –, hogy az adott határozat az alperes és a felperes viszonyában mindaddig hatályos, amíg a bíróság a jogerős ítéletével hatályon kívül nem helyezi, illetve amíg a bíróság a határozat végrehajtását a Ptk. 3:36. § (4) bekezdés alapján felfüggeszti, azaz ezen időpontokig a bíróságnak is figyelembe kell vennie az alperesi határozatot, az abban foglaltakat.

[11] A rendelkezésre álló – és nem vitatott – tények szerint az alperes elnöksége 2020. szeptember 5. napján hozott 6. számú határozatával a felperest kizárta a tagjai közül, mely határozattal szemben a felperes fellebbezést a közgyűlés elé határidőben nem terjesztett elő, ezért a felperes tagsági viszonyát 2020. szeptember 25. napján megszűntnek tekintette az alperes.

[12] A felperes 2020. október 6. napján terjesztette elő keresetlevelét a bíróságon az alperes elnöksége 2020. szeptember 5. napján hozott valamennyi határozatának hatályon kívül helyezése iránt. Az elsőfokú bíróság a 2020. november 5. napján kelt végzésével függesztette fel a keresettel támadott elnökségi határozatok végrehajtását.

[13] Mindebből következően a felperes a keresetlevele benyújtásakor, a kizárása folytán, nem volt az alperes tagja. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a Ptk. 3:79. § (3) bekezdés alapján az alapszabály rendelkezései szerint csak az alperes tagja lehet az elnökség tagja. Ebből okszerűen következik, ha a tagsági viszony megszűnik, megszűnik az elnökségi tagság is. Így a felperes vezető tisztségviselő sem volt már a kereset előterjesztésekor. Ezért a Ptk. 3:35. § értelmében sem tagság, sem vezető tisztségviselői minőség nem alapozta meg a keresetindítási jogosultságot.

[14] Az ítéltábla megítélése szerint ezért a kereset tárgyát képező 2020. szeptember 5-i elnökségi ülés 1-5. és 7-9. sorszámú határozatai tekintetében, mivel a felperes a kereset benyújtásának időpontjában sem tagja, sem vezető tisztségviselője nem volt az alperesnek, perindításra nem jogosult személy. Ezért a Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lett volna helye. A Pp. 240. § (1) bekezdés a.) pontja szerint az eljárás megszüntetésének oka fennállása miatt a Pp. 379. § értelmében az ítéltáblának az elsőfokú bíróság ítéletét e részben hatályon kívül kellett helyeznie és az eljárást megszüntetni.

[15] Az alperes elnöksége a 2020. szeptember 5. napján tartott ülésén a 6. sorszámú határozattal a felperest kizárta az alperes tagjai közül. A felperes a keresetével e határozatot is megtámadta a bíróság előtt, kérte annak hatályon kívül helyezését.

[16] A tagsági viszony megszüntetését eredményező tagkizáró határozattal szemben a határozattal érintett kizárt tag Ptk. 3:35. § szerinti bírósági jogorvoslati lehetősége nem tagadható meg a tagtól önmagában amiatt, hogy a határozat megszüntette tagsági viszonyát, így már nem tagja az egyesületnek. Ezért a perlési jogosultság hiánya az elnökség 2020. szeptember 5-i 6. számú határozatával szemben nem volt megállapítható. Lényegében a Kúria a Pfv.VI.20.591/2020/6. számú határozatában is ekként foglalt állást.

[17] Az alperes a belső autonómiája alapján a Ptk. 3:70. § (2), (3) bekezdéseire is figyelemmel jogosult volt az alapszabályában a tag kizárásának eljárási rendjét, ezen belül a kizáró határozattal szembeni fellebbezési jogosultságot biztosítva a másodfokú eljárásra is irányadó rendet szabályozni. Az alperes így szabályokat alkothatott az alapszabálya VII.3. pontjában a tag kizáró határozattal szembeni fellebbezési jogosultságra és a fellebbezés elbírálásának eljárási rendjére. Ebből következően a Ptk. 3:35-37. § szerinti bírósági felülvizsgálatnak feltétele, hogy az érintett tag az alperes alapszabályában rögzített belső jogorvoslati lehetőséget igénybe vegye és így az alperes eljárási rendjében másodfokon meghozott határozat bíróság előtti megtámadására van törvényi lehetőség. Ezzel egyezően foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a BH. 2002.293. szám alatt közzétett és a Kúria a Pfv.VI.20.591/2020/6. számú határozatában.

[18] Az alperes alapszabálya az elnökség kizáró határozatával szemben fellebbezési jogosultságot biztosított, a másodfokú eljárásra a közgyűlést feljogosítva. A rendelkezésre álló adatok szerint az alperes elnökségének a felperest kizáró határozatával szemben a

felperes fellebbezése elkészült. A felperes a keresetében is kizárólag az elnökség 6. számú elsőfokú határozatát támadta bíróság előtt. Az alperes belső jogorvoslati lehetőségének igénybevétele hiányában a bírósági felülvizsgálat törvényi feltétele hiányzik. A bíróság így érdemben nem vizsgálhatta az alperes elsőfokú tagkizáró határozatának törvényeknek és alapszabálynak való megfelelését. Ezért az elnökség 6. számú határozata hatályon kívül helyezése iránti kereset elutasításának volt helye.

[19] A kifejtettek értelmében az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes 2020. szeptember 5. napján megtartott elnökségi ülésén hozott 1-5. továbbá 7-9. számú határozatait támadó kereseti kérelem tekintetében hatályon kívül helyezte és e részében a pert megszüntette a Pp. 379. § szerint, míg a 6. számú határozatot támadó kereset tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján az ítéletet megváltoztatta és e keresetet elutasította.

[20] Az alperes pernyertes lett, ezért a Pp. 82. § (1) bekezdés alapján határozott a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1), (2) bekezdésére is figyelemmel. Az alperes megbízási szerződés alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. § alapján számította fel a felmerült költséget, amelyet a másodfokú bíróság elfogadott és a lerótt fellebbezési illeték elszámolása mellett határozott az első és másodfokú eljárás költségéről.

Budapest, 2021. szeptember 28.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár
bíró